

OBSAH

Předmluva	3
Poznámka vydavatele	5
O autorovi	8
Obsah	15
Poměr k ostatním dobám	23

POČÁTKY KŘESŤANSTVÍ NA VELKÉ MORAVĚ

Zkratky	27
I. LATINSKÉ KŘESŤANSTVÍ U ZÁPADNÍCH SLOVANŮ	29
1. Římská misie u před slovanských obyvatel	29
2. Vystoupení Slovanů	31
3. Franská misie u Slovanů	34
4. Církevní organizace Východofranské říše	35
5. Německé misie na Velké Moravě	36
6. Pokřesťanštění slovanské Panonie	38
7. Pribinovo a Kocelovo knížectví	39
8. První křesťanský panovník Velké Moravy Rastislav	40
II. SLOVANSKÉ KŘESŤANSTVÍ NA VELKÉ MORAVĚ	43
1. Byzantská misie na Moravě	43
2. Konstantin a Metoděj	46
Povaha svatých bratří	46
Státní a církevní převrat v Cařihradě	49
Misionářská zkušenost	51
1. Sv. Cyril u Arabů v Bagdádu	51
2. Sv. Cyril a Metoděj u Chazarů	53
3. Nalezení ostatků sv. Klimenta na Chersonu	56
Hierarchické postavení	57
3. Cesta do Říma	58
4. Slovanská bohoslužba	60
Liturgický vývoj na Východě	60

Liturgický vývoj na Západě	60
5. Námitky proti slovanské bohoslužbě	62
6. Povolení slovanské liturgie	65
7. Vysvěcení slovanských žáků	66
8. Písemné potvrzení slovanské bohoslužby	68
Liturgie sv. Petra	69
9. Smrt sv. Cyrila v Římě	70
10. Kostel svatého Klimenta	71
Ostatky sv. Cyrila	72
11. Význam sv. Cyrila	73
Vlastní spisy Cyrilovy	76
12. Zřízení panonsko-moravské diecéze	77
Slovanská koncepce Mikuláše I.	80
13. Konflikt s Němci	84
1. Svatopluk vládcem Moravy	85
2. Návrat Metodějův na Moravu a jeho uvěznění	86
3. Svatopluk zajat, Morava franskou markou	88
4. Metoděj znovu uveden v arcibiskupský úřad	89
5. Úspěšná misijní činnost sv. Metoděje na Moravě	91
6. Pokřtění českého knížete Bořivoje	92
7. Činnost latinských kněží na Moravě	93
8. Metoděj obžalován u papeže německými kněžími	94
14. Slovanská metropole Velehrad	97
15. Smrt svatého Metoděje	109
Hrob sv. Metoděje	111
16. Význam svatého Metoděje	111
1. Misionář a apoštol Slovanů	111
2. Organizátor a právní zákonodárce moravské církve	112
3. Překladatel posvátných knih	113
4. První moravský arcibiskup – metropolita a předchůdce olomouckých biskupů	114
17. Konec slovanského církevního zřízení a bohoslužby na Moravě.....	115
Papežský legát na Moravě	117
III. MORAVA KOLÉBKOU KŘESŤANSTVÍ U SLOVANŮ	119
1. Vyhnání Metodějových žáků	119
2. Osudy Svatoplukovy říše po smrti sv. Metoděje	121
3. Obnovení moravské arcidiecéze za Mojmíra II.	124

4. Zánik Velké Moravy	127
5. Činnost Metodějových žáků v Chorvatsku, Bulharsku a v Čechách	128
6. Pravověrnost sv. Cyrila a Metoděje	134
7. Svatost sv. Cyrila a Metoděje	142
8. Úcta sv. Cyrila a Metoděje	147
Liturgická úcta	151
1. Čechy a Morava	151
2. Bulharsko	154
3. Chorvatsko	154
4. Slovinsko	155
5. Rusko	155
6. Polsko	156
7. Slovensko	157
8. Jiné země	157
Mimoliturgická úcta	157
9. Idea cyrilometodějská	158
10. Zásluhy sv. Cyrila a Metoděje	165
11. Národní tradice cyrilometodějské	169
Tradice velkomoravská	170
Tradice jazykově obranná	172
Tradice buditelská	172
12. Přehled dějinného vývoje cyrilometodějské myšlenky	173
13. Lokalizace Velehradu	174
Význam vykopávek ve Starém Městě z r. 1948–1949	182
Hledáme sídlo sv. Metoděje	191
IV. CELKOVÝ RÁZ DOBY VELKOMORAVSKÉ	192
1. Celkový ráz doby	192
2. Přehled panovníků a biskupů	194
Panovníci	194
Biskupové	195
LITERATURA	198

POČÁTKY KŘESŤANSTVÍ V ČECHÁCH

Zkratky	215
I. VZNIK ČESKÉHO STÁTU	217
1. Politický vývoj Přemyslovců	217
2. Nejstarší ráz českého státu a lidu	218
3. Připojení Moravy k Čechám	220
II. POKRAČOVÁNÍ MORAVSKÝCH CÍRKEVNÍCH DĚJIN V ČECHÁCH	223
1. Slovanská bohoslužba v Čechách	223
2. Střetnutí s proudem latinského křesťanství	224
3. Konec moravské církevní organizace Metodějovy	226
4. Nejstarší křesťanské kostely v Čechách a jejich liturgická dvojjazyčnost	227
1. <i>Levý Hradec</i>	228
2. <i>Praha – kostel Panny Marie</i>	228
3. <i>Tetín</i>	228
4. <i>Vyšehrad</i>	229
5. <i>Kostel sv. Jiří</i>	229
6. <i>Kostel sv. Víta</i>	229
7. <i>Stará Boleslav</i>	230
8. <i>Kostel sv. Petra na Budči</i>	230
9. <i>Břevnov</i>	231
5. Význam patrocina svatého Klimenta	231
6. Slovanské písemnictví	232
7. Slovanské kláštery v 10. století	234
8. Styk českých zemí s křesťanským Východem	237
Bulharsko	237
Rusko	238
III. PŘÍKLON K LATINSKÉMU ZÁPADU	240
1. Čechy pod řezenskou diecézí	240
2. Latinské písemnictví	241
1. <i>Fuit in provincia Boemorum</i>	242
2. <i>Crescente fide</i>	242
3. <i>Gumpoldova legenda o sv. Václavu</i>	242

4. <i>Privilegium církve moravské</i>	243
5. <i>Diffundente sole (též Epilogus de s. Quirillo et conversione Moraviae et Bohemiae)</i>	243
6. <i>Kristiánova legenda o sv. Ludmile a svatém Václavu</i>	243
7. <i>Legenda Vavřince, mnicha montecassinského, o sv. Václavu</i>	243
3. Založení pražského biskupství	244
4. Existence moravského biskupství v 10. století	247
5. Počátky církevní organizace v Čechách	250
6. Čechy misijním východiskem na Východ	254
7. Rané křesťanské kultury na Moravě a v Čechách	255
8. Nejstarší zemští patroni	260
9. Povaha rané české víry	263
IV. PRVNÍ KŘESŤANŠTÍ SVĚTCI V ČECHÁCH	265
1. Svatý Václav	265
2. Manželství sv. Václava	269
3. Význam sv. Václava	270
Význam náboženský	270
1. <i>Osobní příklad a vládní činnost</i>	271
2. <i>Zmírnění otroctví</i>	271
3. <i>Stavitel kostelů</i>	272
4. <i>Snaha o založení pražského biskupství</i>	273
Význam kulturní	273
1. <i>Podporovatel vzdělanosti</i>	273
2. <i>Osobní příklad vzdělání</i>	273
3. <i>Ochránce dědictví cyrilometodějského</i>	274
4. <i>První české peníze</i>	276
5. <i>České rotundy</i>	276
6. <i>Kulturní „průkaz“ našich zemí</i>	277
Význam politický	277
1. <i>Vnitropolitická zásada</i>	277
2. <i>Zahraniční politika</i>	278
3. <i>Církevní politika</i>	278
4. <i>Poplatnost českých zemí za sv. Václava</i>	280
4. Václavova svatost	281
1. <i>Obecné známky Václavovy svatosti</i>	281
2. <i>Osobní známky Václavovy svatosti</i>	281

5. Úcta svatého Václava	284
Liturgická úcta	285
Mimoliturgická úcta	289
6. Idea svatováclavská	291
1. <i>Idea křesťanská</i>	292
2. <i>Idea katolická</i>	292
3. <i>Idea politická</i>	293
4. <i>Idea národní</i>	293
5. <i>Idea světecká</i>	294
6. <i>Idea míru</i>	294
7. Národní tradice svatováclavské	295
Tradice národně záchovná	295
Tradice jazykově obranná	299
Česká panovnická tradice	302
8. Svatý Vojtěch	305
1. <i>Vojtěch druhým pražským biskupem</i>	307
2. <i>Vojtěchův biskupský program</i>	308
3. <i>Vojtěchův odchod a návrat do Čech</i>	309
4. <i>Vojtěchův konečný odchod</i>	311
5. <i>Poslání sv. Vojtěcha v Uhrách</i>	311
6. <i>Polská Slavínia, dílo sv. Vojtěcha</i>	312
7. <i>Tragika sv. Vojtěcha</i>	315
9. Význam sv. Vojtěcha	316
1. <i>První Čech evropského významu</i>	316
2. <i>Stoupenec clunyské reformy</i>	316
3. <i>Sv. Vojtěch vzorem vzdělaného biskupa</i>	317
4. <i>Literární činnost sv. Vojtěcha</i>	318
5. <i>Ctítel sv. Václava a šířitel jeho úcty</i>	319
6. <i>Příznivec slovanské bohoslužby</i>	319
7. <i>Osobnost spojující Západ a Východ</i>	320
10. Vojtěchova svatost	321
1. <i>Biskup činorodé vůle a pevných rozhodnutí</i>	321
2. <i>Ztělesnění benediktinského ideálu rozjímavého a činného života</i>	321
3. <i>Průkopník clunyské reformy</i>	322
4. <i>Mariánský ctítel</i>	322
5. <i>Misionář a mučedník</i>	323
11. Úcta sv. Vojtěcha	323

Liturgická úcta	324
Mimoliturgická úcta	327
12. Pět svatých bratří	329
Úcta Pěti svatých bratří	331
13. Sv. Radim – Gaudentius	332
14. Svatý Ivan	333
15. Blahoslavený Vintíř	336
V. ČESKÉ SVĚTICE	338
1. Svatá Ludmila	338
1. Významný státnický úkol sv. Ludmily	339
2. Ludmila jako křesťanská vychovatelka	340
3. Světice Ludmila	341
2. Úcta svaté Ludmily	342
3. Blahoslavená Mlada	345
1. Římská cesta kněžny Mlady	346
2. První český klášter	346
3. Úcta bl. Marie – Mlady	348
4. Jiné křesťansky vynikající Přemyslovny	350
Přibyslava	350
Doubravka	351
Střezislava	353
Sv. Orosie, domnělá Přemyslovna	353
VI. CELKOVÝ RÁZ DOBY LATINSKÉHO A SLOVANSKÉHO KŘESŤANSTVÍ V ČECHÁCH	355
1. Čechy jako země světců	355
1. Náboženské proměny	355
2. Křesťanští vyslanci	355
3. Národní vzdělanost	356
4. Křesťanská zralost	356
5. Zrušení nadpráví mužů	357
6. Povznesení ženy	357
2. Celkový ráz doby latinského a slovanského křesťanství v Čechách	358
LITERATURA	361